

LI PEÛPE

I gn'a dès djins ki, avou l' kèdje do djoû, tofêr dizos l' plouve, li vént èt tos lès mwès tins dès sèzons, èrèrenut l' tête, sèmenut au ddins, avou l' vièrzin ki va doner dès frûts, ène paurt di leû fwace, di leû vîye, èt è adon rissatchî, à l' suweû di leû front, l' amougnî k' i faut à tèrtos.

Cès omes là, c' èst dès omes do peûpe.

Ds' ôtes, s' ècatinenut dins lès bwès, lès falîjes, lès beûres; dischindenut au parfond dès boyas dèl daegne, po è rissatchî l' sé, li hoye, l' fièr èt totès lès matîres ki lès mèstîs, lès ârts, è nn' ont dandjî.

C' èst co là dès omes do peûpe.

Sakants, au mitan d' dandjîs sins pont d' djoke, trèvautchenut lès grandès basses po pwarter d' ène contrêye à l' ôte c' ki à chakone lî èst prope, odobin s' batenut conte lès waches èt lès timpêtes, dins lès tchaleûs dès tropikes ocobin dins lès ècomèlaedjes dès "polêrès" glèces, po fé crèxhe pa leûs pêches l' comone masse dès béns d' sorvikâdje o co po rauyî à l' eûwe ène pèkêye d' ramèchnaedjes bons po l' vikêriye dès djins

C' èst là co todi dès omes do peûpe.

Ène pougnyê d' zèls èto, au truviè d' miles d' obstacles, ènondés, sotenus pa leû "djènyê", grandichenut èt rinde mèyeûs lès ârts, lès lètes, lès syinces ki radoûcichenut lès caractères èt civiliser lès nations po lès

mète dins l' riglatichant vichnauve k' on lome li glwêre, fêyenut insi rèxhe onk dès soûrdant, li pus ritche, dèl publike prospèrité.

Insi, è chake payis, tos lès cias ki s' sicrannichenut èt deûr bouter po uziner èt sipaude l' "produccion", tos lès cias k' leû acsion toûne au bènèfice d' l' ètîre comunalté, lès classes lès mèyeuses pou s' bin-ête, lès pus nècèssêres à l' bèn astoker po l' tinu astampêye, *l' volà l' peûpe*. Rissatchèz ci ptit nombre dès privilèdjîs rètérés dins l' pûre djowissance, **li peûpe, c' èst l' djinre omin.**

Sins l' peûpe, nole prospèrité, pont d' développemint, pont d' vîye : ca pont d' vîye sins l' ovrâdje, èt l' ovrâdje c' èst pa tos costés l' dèstin do peûpe.

(A l' après d' Lamennais)

NOSSE PATRÊYE

L' Patrêye, c' èst cite mèrvèyeuse porcèssion d' pèyizâdjès ki s' shûvenut dispû lès tiènes di l' Ârdène djusk' aus rivâdjès di Flande, lès bwès d' vîs "mirifikès" âbes do Lucsimborg, lès laudjes orizons k' on î pout voye, à l' pikète do djoû, dès valêyes moussiye au ddins dès buwêyes d' brouyards, lès rotes ki s' è vont, ki gripenut, dischinde èt toûner viè lès vilâdjès, lès nwâres rivîres ki

bèrdèlenut dissus lès cayaus, si sititchenut à muxhète dizos lès fouyâdjès èt assatchî lès tènes rilûjants, wèspieûs, ardjintès pèchons, l' Semwès, l' Ourte, l' Amblève èt lès co pus bias ris ki s' î vègnenut sipaude, c' èst Moûze ki ècomèle leûs èwes èt leûs biatés dins cite mèrgrande valêye, bèn todi plèjante, ki si stind dèl frontîre do Sûd à l' frontîre do Nôrd; c' èst l' Èteûre-Sambe-èt-Moûze, c' èst l' Tudiniye, c' èst l' Borinâdje; c' èst l' crau èt fèrtilè Walon Brabant ki lès plinnes ont vèyu l' fèn dèl napolèyonène èpopèye (èt *Olîve* ?); c' èst l' bruyîre di Genk, lès marasses, mirwès po lès todi kandjants cîrs, c' èst lès moyatès èt sins wêre di djins sitindeûwes dèl Campène; c' èst l' Escaut, splendide padvant Anvèrs, lî apwartant ène sakwè di l' grandeûs dèl basse; c' èst tote li Flande k' on î prind sogne come on corti; lès awousses d' aur èt lès vètes pachis; po fini c' èst l' "dune", mons di clér sauvlon avou leûs grîjès ièbes, avou leûs parûres di riyantès vilas, si plèjantes po î passer l' èsté, èt l' laudje "plâdje" ki lès waches s' rafiyenut d' carèssî, èt î lèyî dès blankès furlokes di dintèle di shume.

(à shûre, mins, di kî èst-ce-t-i co ?)

I n' vos faut nèn vos èwarer, on comèle èt maxhe todi lès moudèyes di sicrijhaedje